Lieta Nr.C28374014
C-1356-14/13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīga 2015.gada 16.janvārī

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa tiesnese A.Buliņa rakstveida procesā Rīgā, Daugavgrīvas ielā 58, izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] 2014.gada 22.septembrī Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk – prasītājs) prasības pieteikums maza apmēra prasībā pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

[1.1] Prasībā norādīts, ka atbildētājs ir prasītāja tēva. Atbildētājs līdz prasītāja pilngadībai maksāja prasītāja mātei uzturlīdzekļus Ls 50 apmērā mēnesī, bet pēc prasītāja pilngadības atbildētājs pārtrauca maksāt uzturlīdzekļus. Prasītājs mācās /Nosaukums/ 12.klasē, vēlāk domā studēt Rīgas tehniskā universitātē. Prasītājs dzīvo kopā ar māti, viņa nestrādā, jo ir 3.grupas invalīde un saņem invalīda pensiju 84,00 *euro* mēnesī. Prasītāja mātei grūti uzturēt prasītāju ar tik maziem ienākumiem.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam 72,00 *euro* mēnesī līdz laikam, kamēr pats varēs sevi apgādāt, tas ir mācību laiku.

[1.2] Prasība pamatota ar Civillikuma 179.pantu.

[2] 2014.gada 20.oktobrī atbildētājs iesniedza tiesai paskaidrojumus, kuros norāda, ka prasību atzīst.

Atbildētājs paskaidro, ka ir 1.grupas darba nespējīgs invalīds, dzīvo pie māsas, kura viņu kopj. Bez tam, norāda, ka prasītājs nekad nav interesējies par tēvu, nav piedāvājis savu palīdzību kopšanā, nekad nav zvanījis.

M o t ī v u d a ļ a

[3] Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā ar tiesību normām, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā turpmāk norādītu apsvērumu dēļ.

[4] Lietā nav strīda par to, ka atbildētājs /pers. B/ ir prasītāja /pers. A/ dēls.

Saskaņā ar Civillikuma 219.pantu nepilngadīgais atbrīvojas no vecāku aizgādības, sasniedzot pilngadību. Tādējādi, bērns pats var realizēt savas tiesības, ceļot atsevišķu prasību par uzturlīdzekļu piedziņu, ja nevar sevi apgādāt.

[5] Kā norādīts Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 26.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-440, ja bērns, sasniedzot pilngadību, turpina mācīties augstākajā vai profesionālajā mācību iestādē, bet studijas šādā režīmā nav savienojamas ar darbu un pilnvērtīgu izglītības ieguvi, vecāku pienākums ir nodrošināt bērnu ar uzturlīdzekļiem līdz brīdim, kamēr bērns pats sevi var apgādāt. Uzturdošanas pienākums ietver ne vien bērna nodrošināšanu ar ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bet arī vecāku pienākumu izglītot un audzināt bērnu.

[6] Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Tādejādi likums nosaka atbildētāja pienākumu piedalīties bērna, uzturēšanā, kamēr bērns var pats sevi apgādāt. Augstākās tiesas Senāts vairakkārt atzinis, ka, izskatot uzturlīdzekļu lietas, piemērojama likuma "Par valsts pensijām" 19.panta ceturtā daļa, kurā ir noteikts, ka par darba nespējīgiem ģimenes locekļiem uzskatāmi arī pilngadīgi bērni, kas mācās vai studē arī vispārējās, profesionālās izglītības iestādēs vai augstskolās dienas nodaļā un nav vecāki par 24 gadiem. To, ka šī norma piemērojama, izskatot uzturlīdzekļu piedziņas lietas, Senāts atzinis 2001.gada 14.marta spriedumā lietā SKC-144. (*skat. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr. SKC-251*).

Apstāklis, ka prasītājs ir sasniedzis pilngadības vecumu un dzīvo kopā ar māti neierobežo prasītāja likumā noteiktās tiesības prasīt uzturlīdzekļus sevis uzturēšanai no otra vecāka.

[7] No lietas materiāliem pievienotās /Nosaukums/ 2014.gada 22.septembra izziņas redzams, ka prasītājs 2014./2015. mācību gadā mācās /Nosaukums/ 12.klasē *(lietas 8.lapa).*

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst par pierādītu to, ka prasītājs, mācoties skolā, ir darba nespējīgs un nespēj pats sevi apgādāt. Tādējādi arī nav pamata uzskatīt, ka prasītājs ļaunprātīgi izvairās ar darbu gūt līdzekļus savam uzturam.

[8] Saskaņā ar Valsts sociālo pabalstu likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktu, par darba nespējīgiem ģimenes locekļiem (apgādājamām personām) uzskatāmi arī tie pilngadīgie bērni, kuri mācās vispārējās vai profesionālās izglītības iestādēs dienas nodaļā un nav vecāki par 20 gadiem vai studē augstskolā dienas nodaļā (pilna laika klātienē) un nav vecāki par 24 gadiem.

Nosakot uzturlīdzekļu apmēru, kas piedzenams no atbildētāja, tiesa ņem vērā prasītāja un viņa vecāku mantisko stāvokli.

Tiesas secina, ka prasītājam nekādu ienākumu nav *(lietas 25-26.lapa)*, viņš mācās vidusskolā. Prasītāja māte nestrādā, saņem invalīda pensiju 84,00 *euro* mēnesī. Atbildētājs ir 1.grupas invalīds *(lietas 17.lapa, lietas 20.lapa).*

No VSAA 2015.gada 13.janvāra Izziņas Nr.15/80721 redzams, ka atbildētājam izmaksāta valsts invaliditātes pensija 2014.gadā Ls 1768,38, piemaksa pie invaliditātes pensiju 2014.gadā ir Ls 227,04, invalīda kopšanas pabalsts 2014.gadā ir Ls 2134,32, pabalsts transporta izdevumu kompensēšanai invalīdam, kuram ir apgrūtināta pārvietošanās 2014.gadā ir Ls 159,36 *(lietas 29.lapa).*

[9] Tiesa uzskata, ka atbildētājam pret likumā noteikto pienākumu nodrošināt savam bērnam atbilstošus uzturlīdzekļus jāizturas ar pienācīgu rūpību un jāņem vērā tas, ka dēlam ir nepieciešams iegūt izglītību, lai nodrošinātu pilnvērtīgus dzīves apstākļus nākotnē. Tas, ka cilvēkam ir nepieciešams ēdiens, apģērbs, mājoklis un citas elementāras lietas, ir vispārzināms fakts katram (*skat.Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 25.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-1391/2012*).

Tā kā prasītājs turpina mācīties vispārizglītojoša skolā, kuru viņam nebija iespējams pabeigt līdz 18 gadu sasniegšanai, viņa materiālās vajadzības, tiesas ieskatā, sasniedzot 18 gadus nesamazinās, sakarā ar ko tiesa atzīst, ka šādā apmērā uzturlīdzekļi nepieciešami viņa minimālo vajadzību apmierināšanai. Prasītāja pieprasītais uzturlīdzekļu apmērs ir mazāk nekā minimālie uzturlīdzekļi un, tiesa ieskatā, atbildētāja materiālais stāvoklis tos pieļauj maksāt.

Ievērojot norādīto, Civillikuma 179.panta noteikumus par to, ka abu vecāku pienākums uzturēt bērnu līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt, tiesa atzīst, ka no atbildētāja prasītāja labā piedzenami uzturlīdzekļi 72,00 *euro* ik mēnesi, sākot no prasības celšanas brīža, t.i., 2014.gada 22.septembri.

Tā kā lietā nav iesniegti konkrēts vidusskolas pabeigšanas datums, tiesa, ievērojot Civilprocesa likuma 97.pantu, secina, ka maksimālais termiņš vidusskolas pabeigšanai ir 2015.gada 30.jūnijs. Mainoties apstākļiem, prasītājam turpinot studijas augstskolā ir neierobežotas tiesības atkārtoti vērsties tiesā ar prasību par uzturlīdzekļu piedziņu.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Tā kā prasītājs no tiesas izdevumu samaksas šajā lietā ir atbrīvots uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta pamata, tiesas izdevumi ir piedzenami valsts ienākumos no atbildētāja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājamu kopsumma par vienu gadu. Maksājumu kopsumma par vienu gadu konkrētajā lietā ir 864,00 *euro* (72 *euro* x 12 mēneši).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta (a) apakšpunktu valsts nodeva līdz 2134 *euro* ir 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*. Tādējādi no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 129,60 *euro* (15% no 864).

[10.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu no atbildētāja valsts labā piedzenami arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,62 *euro* apmērā *(lietas 2.lapa).*

[11] Atbilstoši Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktam, apmierināms ir prasītājas lūgums par nekavējošu sprieduma izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu, bet pārējā sprieduma daļā atbildētājam saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]panta nosacījumiem nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 35., 42., 43., 97., 204.[1] pantu, 250.[25] pantu tiesa

n o s p r i e d a:

apmierināt /pers. A/ maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 72,00 *euro* (septiņdesmit divi *euro* 00 centi) /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā ik mēnesī sākot no 2014.gada 22.septembra līdz 2015.gada 30.jūnijam.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 129,60 *euro* (viens simts divdesmit deviņi *euro* un 60 centi) apmērā.

<u>Valsts nodeva jāmaksā</u>:

Saņēmējs	Valsts kase
Reģistrācijas	Nr. 90000050138
Konta Nr.	LV55TREL1060190911200
Saņēmēja iestāde	Valsts kase
BIC kods	TRELLV22
Maksājuma mērķis	valsts nodeva civillietā Nr.C28374014.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,62 *euro* (pieci *euro* un 62 centi) apmērā.

<u>Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi jāmaksā</u>:

Saņēmējs	Tiesu administrācija
Reģistrācijas	Nr.90001672316
Konta Nr.	LV51TREL2190458019000
Saņēmēja iestāde	Valsts kase
BIC kods	TRELLV22

Maksājuma mērķis 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C28374014.

Valsts labā veiktā maksājuma apliecinošs dokumenta oriģināls nekavējoties iesniedzams tiesas kancelejā Rīgā, Daugavgrīvas ielā 58, 110.kabinetā.

Noteikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese A.Buliņa